

ΑΡΧΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α΄

A.1 Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης Α με εκείνα της Β. (Δύο ονόματα της στήλης Α περισσεύουν).

Στήλη Α	Στήλη Β
<p style="font-size: small; text-align: center;">ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ</p> <p>1. Ηράκλειτος 2. Αριστοτέλης 3. Σωκράτης 4. Αρίστιππος 5. Λοκ 6. Χομπς</p>	<p style="font-size: small; text-align: center;">ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ</p> <p>Α. Εντελέχεια Β. Ένστικτο αυτοσυντήρησης Γ. Παλίντονος αρμονία Δ. Tabula rasa (άγραφο χαρτί)</p>

8 μονάδες

A.2 Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως Σωστές ή Λάθος (**Σ** ή **Λ**).

<p>α. Σύμφωνα με τους σοφιστές, οι άνθρωποι είναι αδύνατο να σχηματίσουν μια κοινή αντίληψη για τον κόσμο.</p>	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
<p>β. Ο Παρμενίδης υποστήριξε ότι όλες οι πληροφορίες που μας παρέχουν οι αισθήσεις είναι αληθινές.</p>	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
<p>γ. Η ευδαιμονία κατά τον Αριστοτέλη, βρίσκεται πάντοτε στην επιλογή της μέσης οδού.</p>	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
<p>δ. Ο Επίκουρος υποστήριξε την ακραία άποψη στη θεωρία του ηρωισμού.</p>	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
<p>ε. Ο κυνικός φιλόσοφος Διογένης επονομάστηκε <i>μαινόμενος Σωκράτης</i>.</p>	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

10 μονάδες

A.3 Να εξηγήσετε με συντομία τι σημαίνουν οι παρακάτω όροι στη φιλοσοφική θεωρία του Ρενέ Ντεκάρτ.

σαφήνεια, ευκρίνεια, ζωικά πνεύματα, κωνάριο

12 μονάδες

A.4 Ποιο θεώρησε ως πρωταρχικό στοιχείο του κόσμου ο Αναξίμανδρος; Ποιες οι ιδιότητές του;

10 μονάδες

A.5 Σε τι διαφέρει η ποίηση από την ιστορία κατά τον Αριστοτέλη;

10 μονάδες

ΟΜΑΔΑ Β΄

B.1 Αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις γνώσεις σας, να καταγράψετε τις βασικές αρχές της θεωρίας του Πλάτωνα για την παιδεία. Ποιο πρέπει να είναι το περιεχόμενό της για καθεμία από τις τρεις τάξεις της Πολιτείας;

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

«Ο Πλάτων προσπαθεί να οργανώσει στην ιδεώδη πόλη και μας δίνει ένα πλήθος λεπτομερειών για τα διάφορα μέτρα που πρέπει να ληφθούν και ιδιαίτερα τα σχετικά με τη μόρφωση. Η μόρφωση των φυλάκων πρέπει να βασισθεί στη μουσική και τη γυμναστική. [...] Τα έργα των συγγραφέων πρέπει να ελεγχθούν προσεκτικά. [...]

Ο Πλάτων δίνει ακριβείς οδηγίες για τη μόρφωση των φιλοσόφων, που είναι τόσο χρήσιμοι για τη ζωή της Πολιτείας. Οι επιστήμες που θα κάνουν

ικανό το μέλλοντα άρχοντα της Πολιτείας να αξιοποιήσει την μόρφωσή του εξετάζονται λεπτομερώς από τον Πλάτωνα. Βρίσκουμε πρώτα-πρώτα, την αριθμητική, που έχει το σπουδαίο προτέρημα να αναγκάζει την ψυχή να υπηρετηθεί μόνο από τη νόησή της για να βρει την καθαρή αλήθεια. [...] Κατόπιν, έρχεται η γεωμετρία. [...] Η αστρονομία είναι η επιστήμη που κάνει την ψυχή να βλέπει προς τα πάνω. [...] Τέλος, ο φιλόσοφος πρέπει να μελετά την επιστήμη της αρμονίας, την μουσική. Όλες όμως αυτές οι επιστήμες δεν είναι παρά το προλούδιο για την υψίστη επιστήμη, την Διαλεκτική».

J. Brun, Ο Πλάτων και η Ακαδημία, μετάφρ. Στ. Βλοντάκη, σ.82-83,85

«Αλλά η αριστοκρατία της παιδείας, μια βαρυσήμαντη αρχή του πλατωνικού ιδεώδους, φανερώνεται προπάντων στο ότι από τη μεγάλη μάζα της τρίτης τάξης αξιώνει μόνο τις συνηθισμένες ικανότητες της πρακτικής ζωής, τις οποίες θεωρεί αρκετές γι' αυτήν, ενώ αντίθετα η αγωγή, που το κράτος θεωρεί δικαίωμα και καθήκον του να την πάρει στα χέρια του, για να μορφώσει τους πολίτες σύμφωνα με τους δικούς του σκοπούς, απευθύνεται μόνο στις δύο άλλες τάξεις»

Βίντελμπαλντ Β.-Χάιμσοεθ Χ., Εγχειρίδιο ιστορίας της φιλοσοφίας, μετ. Ν. Σκουτερόπουλου, εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1986, τόμος Α', σ. 147

25 μονάδες

Β.2 Με βάση τα παρακάτω αποσπάσματα και τις γνώσεις σας από το σχολικό βιβλίο, να απαντήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις:

α) Ποιες καταστάσεις χαρακτηρίζουν οι Στωικοί με τον όρο *αδιάφορα* και γιατί;

10 μονάδες

β) Πώς ορίζουν οι Στωικοί το πάθος, γιατί ο άνθρωπος πρέπει να απαλλαγεί απ' αυτό και με ποιον τρόπο;

«Αυτά είναι κατά το Ζήνωντα όσα μετέχουν στην ουσία, ενώ, από όσα υπάρχουν, άλλα είναι καλά, άλλα κακά και άλλα αδιάφορα. Τα καλά είναι τέτοιας λογής: φρόνηση, σωφροσύνη, δικαιοσύνη, ανδρεία και οτιδήποτε είναι αρετή ή μετέχει στην αρετή. Τα κακά είναι τέτοιας λογής: αφροσύνη, ακολασία, αδικία, δειλία και οτιδήποτε είναι κακία ή μετέχει στην κακία. Τα αδιάφορα τέλος είναι τέτοιας λογής: ζωή-θάνατος, δόξα-ανωνυμία, πόνος-ηρόνη, πλούτος-φτώχεια, ασθένεια-υγεία, και τα όμοια αυτών».

Στοβαίος, Εκλογαί ΙΙ, 57, 18

«Επίσης, τα συμβάντα και τα μοιραία να τα παραδέχεται (ο άνθρωπος), γιατί έρχονται από εκεί απ' όπου κι αυτός ήλθε· και πάνω απ' όλα το θάνατο με ήρεμη γνώμη να τον περιμένει [...]. Είναι πράγμα φυσικό, και κακό δεν έρχεται από τη φύση».

Μάρκος Αυρήλιος, Τα εις εαυτόν 2,17, παράφραση Σ. Δέλτα

15 μονάδες